

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 Сергєєнко О.М.
02 вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС ТА МЕТОДИКА
АКОМПАНеМЕНТУ»**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Звукорежисура»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Київ – 2024

Робоча програма освітнього компоненту «Концертмейстерський клас та методика акомпанементу» для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Звукорежисура»

Розробник:

Конончук Володимир Остапович - Кандидат мистецтвознавства, Доцент, Заслужений діяч мистецтв України

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедри

Карпенко-Боднарук Ж.Л.

1. Опис освітнього компоненту для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 1	Рік підготовки: 1
Загальна кількість годин – 90		
Кількість модулів – 1 Змістових модулів - 2	Семестр:	
Тижневих годин: індив. – 1 год	I	I
	Лекції:	
	Індивідуальні	
	32	8
Вид підсумкового контролю: іспит – 3 семестр, диференційований залік – 1, 2 семестри	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: практична робота, опитування	Самостійна робота:	
	58	82

2. Мета й завдання освітнього компоненту

Призначення дисципліни

Досконале володіння музичним інструментом, вміння інтерпретувати художні твори є обов'язковим показником рівня професійної підготовки.

Мета курсу – підготувати кваліфікованих спеціалістів, які володітимуть комплексом фахових знань і вмінь, музично-виконавською майстерністю, читання з аркушу, підбору по слуху, транспонування музичного матеріалу.

Завдання курсу:

- розвивати музичне мислення;
- набути навички інтерпретації творів найрізноманітніших стилів і напрямків;
- теоретично аналізувати музичний твір у структурному, текстологічному, історико-типологічному аспектах;
- глибоко відчувати стилістику виконуваних творів;
- оволодіти тембральною процесуальністю виконання;
- володіти різноманітними прийомами гри на музичному інструменті;
- володіти професійною термінологією;
- орієнтуватись в темпо, метроритмічних структурах виконання;
- виробити слухомоторну орієнтацію;
- володіти власними емоціями, артистичною поведінкою на сцені.

Основна форма навчальної роботи – індивідуальні заняття. Зміст навчання передбачає диференційований підхід до індивідуального рівня підготовки здобувачів вищої освіти, використання активних методів навчання, впровадження нових навчальних методик.

Прийоми виконання естрадно-джазового репертуару базуються на методиці класичної виконавської школи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні:

Знати:

- стильові та жанрові особливості музичних творів
- основні технічні можливості музичного інструменту та засоби виразності (звук, метро-ритм, темпо-ритм, інтонація, штрихи, динаміка тощо);
- знати й розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу музичного твору;
- способи досягнення єдиного звукового комплексу у процесі акомпанування
- принципи організації праці

Вміти:

- володіти виражальними можливостями музичного інструменту у виконанні акомпанементу творів класичної, сучасної та народної музики;
- акомпанувати вокалістам та інструменталістам;
- провести музично-теоретичний аналіз виконуваних творів;
- створити власну музичну інтерпретацію партії акомпанементу;
- виконувати нескладний акомпанемент з аркуша та в транспорті;
- підбирати на слух та гармонізувати мелодію;
- створювати необхідні психологічні передумови та творчу атмосферу для забезпечення вдалого концертного виступу.

Зміст і структура курсу

Протягом вивчення освітнього компонента «**Концертмейстерський клас та методика акомпанементу**» здобувачі освіти закріплюють та поглиблюють знання, вдосконалюють вміння та навички.

В процесі вивчення курсу здобувачі формують загальні та фахові компетентності за принципом поступового та комплексного накопичення професійних і виконавських навичок, знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, сприяння в процесі навчання найбільш повному розкриттю його індивідуальності і творчого потенціалу здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, виховати навички самостійної роботи, уміння узагальнювати і творчо застосовувати у практичній діяльності отримані знання.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Передумовами вивчення освітнього компонента «**Концертмейстерський клас та методика акомпанементу**» є опанування таких освітніх компонентів (ОК) освітньої програми (ОП):

ОК 8 Сольфеджіо
 ОК 9 Теорія музики
 ОК 22 Концертна та театральна звукорежисура
 ОК 24 Спеціальний клас (за видами)
 ОК 29 Режисура естради

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Звукорежисура», вивчення освітнього компонента «Концертмейстерський клас та методика акомпанементу» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту в роботі звукорежисера	ПРН 4
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування освітнього компонента «Концертмейстерський клас та методика акомпанементу»

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту в роботі звукорежисера	ПРН 4
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11

Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення освітнього компоненту «Концертмейстерський клас та методика акомпанементу» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні)

Відповідність визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Шифр	Назва компетентності	дескриптори НРК				Результати навчання
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Відповідальність і автономія АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
	Інтегральна компетентність					ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17
загальні (ЗК)						
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17

ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17
ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 7, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15, ПРН 17
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17
ЗК 12	Здатність працювати автономно.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 17
ЗК 14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 12, ПРН 15, ПРН 17
спеціальні (СК)						
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 11, ПРН 15
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва та звукорежисури.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва аудіальними засобами	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15
СК 10	Здатність застосовувати базові	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 11,

	знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.					ПРН 15
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15, ПРН 17
СК 14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

5.1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання освітнього компоненту є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Здобувач вищої освіти повинен позитивно скласти модульний (семестровий) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів вищої освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем освіти засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем освіти – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль знань здобувачів вищої освіти – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольованого завдання. Проведення модульного контролю знань є обов'язковим контролем якості засвоєння здобувачем освіти теоретичного та практичного матеріалу модуля – проводиться з метою систематизації знань. Модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Модульний (семестровий) контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення здобувачем освіти проблематики завершеної частини освітнього компоненту, сконцентрованої в навчальному модулі та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст даної частини курсу.

5.2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- розв'язання практичних та виконавських завдань,
- індивідуальне опитування
- обговорення теоретичних та практичних питань,

- оцінювання самостійної роботи.

На *модульний (семестровий) контроль знань здобувачів вищої освіти* виносяться питання та практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу освітнього компоненту в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Форми підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти:

Диференційований залік – I семестр

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять і оцінюється сумою набраних балів. При виставленні балів за поточний контроль оцінці підлягають:

- рівень теоретичних знань;
- навички та уміння з практичних занять;
- опрацювання навчального матеріалу з дисципліни, передбачений для самостійного засвоєння;
- індивідуальні завдання

Оцінювання поточної діяльності проводиться на кожному занятті при засвоєнні кожної теми змістовного модуля. За поточну навчальну діяльність здобувачам вищої освіти виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення змістового модуля підсумовуються.

Контроль засвоєння змістового модуля проводиться на останніх практичних заняттях вивчення тем. До контролю модуля допускаються лише ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою (відпрацьовані пропущені заняття тощо).

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти (індивідуальні заняття та самостійна робота)

МОДУЛЬ 1					
Змістовий модуль 1 Т 1, Т2	СР	Змістовий модуль 2 Т 3, Т4	СР	МК Д.З.	всього
30 балів	10 балів	30 балів	10 балів	20 балів	100 балів

Т – теми робочої програми

СР – самостійна робота

МК – модульний контроль знань: Д.З. – диференційований залік

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Усне опитування	2	10
Практична робота (практичний показ досягнень здобувача освіти)	10	50
Самостійна робота	4	20
Диференційований залік	1	20
	17	100

Система бальних оцінок за темами вивчення змістового модулю оцінюється за шкалою *від 1 до 5 балів*. Кількість балів за роботу за практичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- контрольне прослуховування

Оцінювання поточної діяльності (оцінювання теоретичних знань, практичних навичок та умінь)

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Отримують здобувачі освіти, які вільно володіють інструментальними навичками, технічною та художньо-виконавською майстерністю; усвідомленою та артистичною грою на інструменті, яскраво та переконливо втілюють музичний образ. Під час аудиторної роботи без помилок читають з аркушу, транспонують гармонічний супровід. Демонструють відмінні знання під час усного опитування. Не пропускає заняття без поважних причин.
4	Отримують здобувачі освіти, які на середньому рівні володіють інструментально-технічними навичками та художньо-виконавськими вміннями. Впевнене виконання програмових вимог з незначною кількістю змістовних помилок. Під час аудиторної роботи без допускають незначні помилки під час читання з аркушу та транспонуванні гармонічного супроводу. Демонструють гарні знання під час усного опитування. Не пропускає заняття без поважних причин.
3	Отримують здобувачі освіти, які недостатньо володіють інструментальними навичками, допущено значна кількість художньо-технічних помилок. Допускають значні помилки під час читання з аркушу та транспонуванні гармонічного супроводу. Демонструють посередні знання під час усного опитування. Є пропуски занять без поважних причин
2	Часткове виконання завдань. Завдання виконані на мінімальному рівні.

	Допущені значні помилки під час читання з аркушу, транспонуванні творів. Не орієнтуються у відповідях під час усного опитування.
1	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, теоретичний зміст теми не засвоєно та/або необхідні практичні уміння роботи не сформовані.

Оцінювання завдання самостійної роботи.

Контроль самостійної роботи. Засоби контролю самостійної роботи та методика його проведення обираються викладачем освітнього компоненту. Контроль самостійної роботи має відповідати вимогам об'єктивності, оперативності та систематичності, рівнем засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу, вміння використовувати теоретичні знання в практичній діяльності, також включає в себе самоконтроль з боку здобувача освіти.

Завдання контролю самостійної роботи спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи здобувачів вищої освіти
- виховання самостійності, відповідальності та організованості
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самовдосконаленням та самореалізації
- опанування здобувачами вищої освіти елементів методики наукових досліджень

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачем освіти за виконання чотирьох завдань самостійної роботи, також є однією із складових поточної успішності здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту.

Здобувач вищої освіти може набрати **максимум 20 балів** за виконання усіх видів самостійної роботи під час вивчення того чи іншого модуля. Кожне завдання самостійної роботи оцінюється за шкалою **від 1 до 5 балів**.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- рефлексивний контроль
- індивідуальні співбесіди
- демонстрація практичних вмінь за темами робочої програми.

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко опрацьовує теоретичний матеріал вільно володіє термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Вміє підібрати на слух мелодію, за ознаками жанру підібрати відповідний вид супроводу, в роботі використовує елементи імпровізації. На високому рівні відпрацьовує вміння читання з аркушу та транспонуванню.
4	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, опрацьовує теоретичний матеріал, володіє термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. В повному об'ємі оволодів завданням змістового модуля. Самостійно підбирає по слуху, виокремлює та аналізує ознаки жанру

	твору, під час підбору супроводу допускає незначні помилки. Відпрацьовує вміння читання з аркушу, транспонування.
3	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки під час самостійної роботи у підборі на слух мелодії, помилки у створенні супроводу. Не достатньо розвиває та опрацьовує вміння читання з аркушу, транспонування гармонічного супроводу.
2	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово, без аргументації та обґрунтування викладає окремі питання, не розкриває зміст теоретичних та практичних завдань. Не достатньо приділяє часу для саморозвитку та самовдосконалення.
1	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не виконує повний обсяг завдань самостійної роботи. Здобувач вищої освіти не здатний відповісти на навідні питання, оперує неточним формулюванням, практичними навичками володіє на недостатньому рівні.

Система нарахування додаткових балів

Додатково можуть отримати протягом семестру до 10 балів:

- За активну участь у науковій діяльності: виступи на наукових конференціях, готують наукові доповіді, беруть участь в їх обговоренні). Дана робота підтверджується сертифікатом, довідкою, виданими тезами, тощо
- За організацію навчальної діяльності у неформальній освіті (участь у вебінарах, курсах професійної підготовки, тренінгах, що має підтверджуючий матеріал).
- За бажанням здобувач освіти може отримати від викладача додаткове індивідуальне завдання для покращення рейтингового балу за модуль. До індивідуального завдання викладач може запропонувати тему з питань: розширення теоретичних базових знань з освітнього компоненту, самостійного аналізу підходів до розв'язання професійних питань, пов'язаних інтерпретацією програмних творів, додаткові практичні завдання, знань з мистецтвознавства, аналізу виконавського репертуару, комплексного вирішення конкретного фахового завдання, тощо.

Для оцінювання індивідуального завдання для здобувача, викладач повідомляє та/або пропонує тему завдання, встановлює терміни для виконання, роз'яснює систему оцінювання виконання такого завдання.

Здобувач самостійно опрацьовує завдання за усіма етапами роботи та в установлені терміни повинен здати завдання.

Оцінювання індивідуального завдання

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми,

	проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізувати факти, робити висновки.
9	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, робити висновки.
8	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати презентацію, аналізує факти із незначними помилками, у висновках є не точності.
7	Завдання виконано в установлені терміни. Здобувач вищої освіти висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з заданої проблеми із помилками, намагається самостійно та аргументовано викладати презентацію, але при цьому робить помилки, аналізує факти із незначними помилками, у висновках не притримується логічної послідовності
6	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, намагається аргументовано викласти матеріал, але при цьому робить грубі помилки, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
5	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, аналізує факти із суттєвими помилками, у висновках не притримується логічної послідовності.
4	Завдання виконано із запізненням щодо установлених термінів. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до міркувань із заданої проблеми, допускає значні помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить помилки, у висновках не притримується логічної послідовності.
3	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти намагається висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати викладений матеріал, у встановлених фактах робить суттєві помилки, не може викласти висновки заданої проблеми.
2	Завдання виконано не вчасно. Здобувачу вищої освіти складно висловити власне ставлення до заданої проблеми, допускає грубі помилки, робота зроблена не самостійно, не може проаналізувати матеріал, не може викласти факти за темою, плутає термінологію не може викласти висновки заданої проблеми.
1	Завдання виконано не вчасно. Здобувач вищої освіти не може викласти власне ставлення до заданої проблеми, робота зроблена не самостійно, викладений матеріал має грубі, суттєві помилки, не може навести приклади за темою роботи, плутає термінологію висновки заданої проблеми відсутні.

В разі якщо при врахуванні додаткових балів сума балів за модуль (семестр) буде перевищувати 100 балів, результати успішності буде дорівнювати 100.

Критерії оцінювання модульного (семестрового) контролю знань здобувачів вищої освіти

Диференційований залік

Оцінювання диференційованого заліку відбувається за 20-бальною шкалою.

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку *за 100-бальною* шкалою, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу та диференційований залік.

Шкала оцінювання

Критерії оцінювання	бали модульного контролю знань
«відмінно» продемонстровано володіння технікою читання з аркуша та транспонування на заданий інтервал, гармонізації мелодії, виконання творів має технічну та художню досконалість	15 – 20
«дуже добре» продемонстровано володіння читкою з аркуша та транспонування мелодії, простий гармонічний супровід, у виконанні ансамблевих творів є балансова недостатність.	12 – 14
«добре» продемонстровано володіння читкою з аркуша та транспонування мелодії, простий гармонічний супровід, у виконанні творів є балансова недостатність.	8 – 11
«задовільно» Здобувач вищої освіти виконує текст музичних творів уповному обсязі, але виконавські та технічні прийоми недостатньо розвинуті. Невиразне фразування і динаміка. Має слабкі навички у виконанні музично-виконавських прийомів.	5 – 7
«достатньо» технічно неграмотне прочитання з аркуша, гармонізація часткова, виконання творів невиразне інтонаційно, технічні помилки ускладнюють передачу художнього образу.	2 – 4
«незадовільно» Здобувач вищої освіти не відтворює текст творів у повному обсязі, не орієнтується в темпах, звуковеденні, виконання не розкриває художній образ творів. Потребує обов'язкового повторного вивчення курсу.	1

Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав *від 60 до 100 балів*.

Загальний рейтинг з модуля (дисципліни) *не перевищує 100 балів*.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на індивідуальних заняттях та на модульному (семестровому) контролі знань, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою освітнього компоненту. Протягом вивчення модулю здобувачі вищої освіти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни.

Сума балів(R)	Шкала ECTS	Національна 5-ти бальна шкала	Визначення
90-100	A	5	відмінно

82-89	B	4	дуже добре
74-81	C		добре
64-73	D	3	задовільно
60-63	E		достатньо
35-59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного перескладання
0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів вищої освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність дисципліни. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти під час онлайн-зустрічей у Google-Meet.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувача вищої освіти повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи здобувачів вищої освіти можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

6. Програма освітнього компоненту

6.1. Зміст освітнього компоненту

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1

Тема 1 Робота над постановкою. Технічний матеріал

Теоретична частина

Постановка як пристосування інструмента для професійного використання музикантами, які виступають перед аудиторією. Посадка, встановлення інструмента, положення рук як основні компоненти постановки.

Взаємозалежність постановочного апарату та акустичного ефекту.

Техніка як необхідна умова оптимізації всіх основних навичок та прийомів гри для концертно–виконавської діяльності музиканта.

Поняття про виконавську техніку, її індивідуальний характер. Техніка вправ.

Автоматизація ігрових навичок. Самоконтроль.

Методи розвитку технічних навичок: технічного членування, групування, варіантів (ритмічних, тональних, фактурних, артикуляційних, регістрових, аплікатурних).

Гами (мажорні, мінорні, ладові, хроматична) як засіб сприйняття народних ладів, що розвиває швидкість внутрішнього уявлення ладу тональностей і пристосування

до гри однією і тією ж аплікатурою різних комбінацій.

Етюди (технічні академічного, джазового спрямування, художні). Визначення форми, кількості фраз, аплікатури. Виявлення фіксованих ритмічних упереджень. Визначення гармонії (зокрема, септакордів з пониженою септимою у джазових творах).

Індивідуальні заняття

Мета: формування виконавського апарату музиканта для виконання художньо-виражальних завдань. Формування комплексу технічно-виражальних засобів, системи психомоторних навичок; виховання ладотонального відчуття.

Завдання

1. Коригувати постановчий апарат відповідно до конструктивних особливостей інструмента.
2. Віднайти оптимальний робочий режим інструмента.
3. Віднайти оптимальну координацію з урахуванням “опори” інструмента як гаранту “стійкості” звука.
4. Виявити постановчі недоліки, що сприяють скутості виконавського апарату.
5. Розподілити мінімальні витрати м’язової енергії для створення максимального акустичного ефекту.
6. Скоординувати м’язові виконавські рухи під слуховим контролем.
7. Досягти м’язового “звільнення” виконавського апарату.
8. Виконати технічний матеріал у повільному темпі з поступовим прискоренням.
9. Автоматизувати виконавські рухи.
10. Вдосконалити процеси координації ігрових прийомів.
11. Розвинути фізичні якості ігрового апарату.
12. Опанувати всіма видами техніки (мілка, акордова тощо).
13. Грати технічний матеріал з напором, внутрішньою зібраністю, з належною ритмічною організацією.
14. Підкорити моторику музично-художнім цілям.
15. Виконувати належну ритмічну організацію з використанням прийомів перегруповування та різних ритмічних варіантів.
16. Опанувати артикуляційною виразністю.
17. Змінювати штрихову палітру.
18. Оволодіти поліритмією.
19. Виявити та відпрацювати взаємозалежність виконавських рухів та звучання.
20. Формувати свободу м’язових відчуттів.
21. Відпрацювати поступовість та контрастність динамічних відтінків.
22. Зберегти єдину темпову цілісність.

Завдання для самостійної роботи

1. Пристосувати інструмент з урахуванням основних компонентів постановки.
2. Ліквідувати постановчі недоліки, що сприяють скутості виконавського апарату.
3. Відпрацювати скоординованість дій правої і лівої рук.
4. Виставити аплікатуру.

5. Грати в різних темпах: від повільних до швидких.
6. Видозмінювати штрихи.
7. Зберегти єдину темпову цілісність.
8. Змінювати ритмічне перегрупування.
9. Виконувати технічний матеріал з застосуванням контрастних і поступових динамічних відтінків.
10. Долати технологічні складності, доводити складні місця до автоматизації.
11. Систематично працювати над технікою.
12. Досягти точного виконання у встановленому темпі з урахуванням інтонаційних, ритмічних, динамічних, штрихових аспектів.

Тема 2 Робота над аплікатурою. Робота над гармонією.

Теоретична частина

Аплікатура як спосіб розміщення і порядок чергування пальців при грі на музичному інструменті, а також позначення цього способу в нотах. Значення аплікатури та обумовленість її внутрішнім зв'язком з різними прийомами інструментальної гри.

Добір пальців і художня виразність як основний аплікатурний принцип. Аплікатура як засіб сприяння подоланню технічних складностей, виконавцю оволодіти музичним твором, охопленню його в деталях і в цілому, укріпленню м'язової пам'яті, полегшенню читання з аркуша, розвитку свободи орієнтування на інструменті. Можливості аплікатури та її залежність від типу і конструкції інструмента.

Аплікатура і зміни музичних поглядів у літературі. Раціоналізація існуючих систем аплікатури.

Гармонія як об'єднання тонів в співзвуччя і послідовності співзвуч (в умовах ладу і тональності). Корінні поняття гармонії (акорд, ладова гармонія, голосоведення). Роль гармонії в музичному творі (виражальні можливості, гармонічний колорит, участь гармонії в створенні музичної форми, взаємозв'язок гармонії та інших компонентів музичної мови, відношення гармонії до музичного стилю, важливі етапи історичного розвитку). Джазова гармонія, літерне позначення та прочитання.

Індивідуальні заняття

Мета: формування умінь раціонального вибору пальців у здійсненні різноманітних художніх завдань. Набуття навичок гармонічної мови шляхом активізації слухового контролю; виховання відчуття ладотональності.

Завдання

1. Виховати свідоме ставлення до аплікатури, загострити увагу на позначених в нотах пальцях.
2. Врахувати індивідуальні анатомічні особливості здобувача вищої освіти і дібрати аплікатуру саме з таких позицій.
3. Виставити аплікатуру в повільному темпі і перевірити в швидкому.
4. Усвідомити природність послідовності пальців.
5. Виконувати у секвенційних побудовах однакові групи одними й тими ж пальцями для сприяння швидкості і міцності запам'ятовування.
6. Звернути увагу на природньо-зіbrane положення руки (зокрема, стулений

стан руки, що сприяє добуванню більш співучого звука).

7. Опанувати перекладання пальців завдяки гнучкості зап'ястя (яке повинно пластично підводити пальці до потрібної клавіші, грифу, клапана).
8. Відчутти необхідне відчуття в кінчиках пальців.
9. Оволодіти беззвучною підміною пальців.
10. Опанувати ковзанням пальців шляхом знаходження кута нахилу пальця.
11. Грати в швидкому темпі з урахуванням усіх аплікатурних принципів і свободи рухово-координаційного комплексу.
12. Проаналізувати виражальні засоби гармонії, що використовуються в характерних образах.
13. Прочитати гармонічну "сітку".
14. Вслухатись в окремі гармонії і їх сполучення, проаналізувати голосоведення.
15. Проникнути в логіку гармонічного розвитку.
16. Усвідомити виражальний зміст гармонічного процесу.
17. Віднайти певне співвідношення між звучанням гармонічного фону і мелодії, усвідомити їх контраст і, разом з тим, злиття в єдину звукову картину.
18. Охопити гармонічний розвиток твору в цілому, передати емоційний колорит.

Завдання для самостійної роботи

1. Виставити аплікатуру в повільному темпі з урахуванням основних аплікатурних принципів:
  - природної послідовності пальців;
  - гри однакових груп одними пальцями.
2. Досягнути природньо-зібраного положення руки.
3. Відпрацювати беззвучну підміну пальців шляхом вправ.
4. Відпрацювати перекладання пальців, контролюючи гнучкість зап'ястя.
5. Відпрацювати прийом "ковзання".
6. Грати в швидкому темпі із збереженням аплікатурних принципів.
7. Грати композицію у вигляді гармонічної схеми.
8. Відпрацювати голосоведення стосовно змін альтерації, модуляції.
9. Виконати твір із збереженням логіки гармонічного розвитку, її функціональної взаємозалежності.

Змістовий модуль 2

Тема 3 Робота над засобами музичної виразності.

Теоретична частина

Динаміка як сукупність явищ, пов'язаних з різними ступенями гучності звучання. Контрастна і поступова зміна динаміки. Основні види динаміки.

Відносність гучності звуку стосовно

інструмента, акустичних особливостей приміщення, виконавського тлумачення твору і т.д. Динаміка як психологічний і емоційний ефекти, акумулятор образних і просторових асоціацій.

Застосування динамічних відтінків стосовно внутрішньої сутності і характеру музики, її стилю, особливостей структури музичного твору.

Штрихи як виражальний елемент інструментальної техніки, спосіб виконання.

Штрих як характер звукоподачі, принцип "вимовлення" звуків на інструменті,

явище артикуляції. Залежність штриха від стилістичної особливості виконуваної музики, їх образним характером, а також інтерпретацією.

Класифікація штрихів (роздільні і зв'язані). Специфіка штрихів стосовно духових, клавішних, струнно-щипкових, струнно-смичкових музичних інструментів. Штрих і прийоми гри. Комбінація штрихів.

Артикуляція як спосіб виконання на інструменті послідовності звуків; визначається з'єднаністю або розчленуванням останніх. Шкала міри з'єднаності і розчленування (від *leggattissimo* до *staccatissimo*), її три зони – *legato*, *non legato*, *staccato*. Взаємозв'язок з ритмічними, динамічними, тембральними виражальними засобами, а також із загальним характером музичного твору.

Темп, види темпів. Змінні темпи.

Індивідуальні заняття

Мета: формування умінь створення глибини і перспективи образного звучання музичної композиції засобами музичної виразності.

Завдання

1. Розкрити зміст динамічних відтінків стосовно образного змісту композиції.
2. Підвищити активність художньо-образного сприймання всього твору або окремої побудови виходячи із змісту композиції.
3. Зосередити увагу на динамічних закономірностях стилістичного порядку.
4. Зв'язати динамічний розвиток твору з типовим для композиторів оркестровим мисленням.
5. Усвідомити поступовість динамічних наростань і спадів. Розбити на кілька частин з метою точнішого розрахування сили звучання, досягнення кульмінації.
6. Перевірити гучність та активізувати самоконтроль в момент стиків контрастних побудов та в інших випадках раптових динамічних змін.
7. Виявити акустичний і художній взаємозв'язок між барвами інструмента і динамікою.
8. Проаналізувати штрихи відповідно до епохи написання твору, образного характеру музики.
9. Опанувати певним видом штриха в повільному темпі.
10. Комбінувати штрихи в різних темпах.
11. Усвідомити характер штриха в поєднанні з звуковим поданням.
12. Опанувати артикуляцією складів “ба”, “да” (на довгих звуках), “дап” і “бап” (на відносно довгих і коротких звуках).
13. Опрацювати артикуляцію звуків в межах ознак, характерних для виконуваного стилю джазової музики.
14. Досягти якості штрихової палітри стосовно інтерпретації музичного твору.

Завдання для самостійної роботи

1. Віднайти образну асоціативність стосовно виконуваного твору.
2. Відпрацювати “ступеневу” динаміку.
3. Контролювати під час виконання стики контрастних побудов (*pp-ff*).
4. Визначити місцеву кульмінацію і розкрити її в динамічному плані.
5. Виконати твір динамічно з врахуванням місцевих і центральної кульмінацій.
6. Виконати твір з позиції драматургії всього твору.

7. Відпрацювати штрихи в повільному темпі.
8. Зосередити увагу при виконанні комбінованих штрихів.
9. Відпрацювати прийоми гри на інструменті.
10. Якісно виконати штрихи стосовно образного характеру виконуваної музики.

Тема 4 Транспонування. Читання з аркушу. Гра по слуху.

Теоретична частина

Мелодія як одноголосно виражальна музична думка. Функція мелодії в гомофонній музиці. Мелодія і поліфонія. Звуковисотна лінія як найбільш специфічний компонент мелодії. Закономірності мелодичної лінії (динамічні властивості регістрових підйомів і спадів). Типи мелодій (пісенні, танцювальні, скерцозні та ін.), особливості виконання.

Етап зорового сприйняття нотного тексту виконавцем.

Основні вимоги до транспонування:

- визначення основної тональності;
- визначення акорду, в межах якого проходить мелодична лінія;
- осмислення тривалості звучання акордів;
- фактурна частота гармонічних змін;
- аналіз інтервального співвідношення звуків мелодії, аналіз гармонічних функцій.

Основні вимоги для навичок читання з аркушу:

- оволодіння системою нотного запису;
- оволодіння технікою прискореного читання нот;
- структуровано осмислене сприйняття тексту;
- швидкість і точність моторної реакції;
- здатність наперед визначати розгортання музичного тексту.

Основні вимоги для навичок гри по слуху:

- розвиток гармонічного слуху.
- гармонізація мелодій по слуху.
- слуховий контроль.

Індивідуальні заняття

Мета: Набуття навичок “співу” на інструменті, єдиної вокальної лінії шляхом виразного й емоційного виконання. Розвинути вміння транспонування, читання з аркушу, гри по слуху.

Завдання

1. Аналіз нотного тексту
2. Визначення характеру, музичного образу, жанр твору
3. Етап зорового сприйняття нотного тексту виконавцем
4. Розвиток внутрішнього слуху
5. Виразно передавати зміст твору, відповідно жанру, стилю і музичної форми.
6. Розвиток зорово-аплікатурних асоціацій під час читання з аркушу та транспонування музичного матеріалу.
7. Розвиток музично-слухових уявлень під час підбору твору по слуху.

Завдання для самостійної роботи

1. Виконати групування мелодії на фрази.

2. Визначити фразуючі ліги.
3. Виконати цезури між фразами.
4. Розрізнити і передати виражальний зміст опорних звуків, ввідних тонів, альтерації.
5. Передати цілісність мелодичної лінії.
6. Транспонування народні пісні.
7. Значення аплікатури в формування навичок читання нот з листа.

ВИМОГИ ДО МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вивчення здібностей і рівня професійної підготовки. Встановлення оптимального комплексу для подальшого успішного технічного та інтелектуально-художнього розвитку здобувача вищої освіти. Накопичення технічного багажу, технічних умінь і навичок. Планування виконавських дій відповідно до художніх завдань. Усвідомлення мети і методів роботи над творами, етапи вивчення твору. Опрацювання інструментальних творів різних стилів і напрямів (класична, естрадно-джазова музика).

Зміцнення і розширення постановчої та художньо-стильової платформи, встановленої на 1 курсі. Виявлення інтерпретаторських здібностей здобувача вищої освіти.

Поступове технічне та інтелектуально-художнє ускладнення репертуару. Вивчення будови і розвитку музичного твору за характером образності, аналіз тематизму (ладотонального, метро-ритмічного, гармонічного і т.д.). Опрацювання інструментальних творів різних стилів і напрямків (класична, естрадно-джазова музика).

Програмні вимоги модуль 1

- вивчити 4-6 різнохарактерних творів, в тому числі декілька в порядку ознайомлення;
- читати з листа акомпанемент з поступовим його ускладненням;
- транспонувати нескладний акомпанемент на інтервал секунди;
- підібрати по слуху мелодію;
- читання з аркушу 5-6 творів.
- самостійно опрацювати 1-2 твори.

ЗАЛКОВІ ВИМОГИ

Контрольні заміри з фаху проводяться протягом семестру та наприкінці кожного семестру (диференційований залік – згідно навчального плану) та включають найбільшу частку основного репертуару індивідуального плану:

- поліфонічний твір (крім духовиків, ударників);
- твір великої форми або циклічний твір (крім ударників);
- одну або дві різностильові, різнохарактерні п'єси естрадного, джазового спрямування (для ударників: чотири-п'ять творів з демонстрацією соло та грою на перкусії);
- джазовий стандарт з власною імпровізацією.

- Послідовність вивчення репертуару протягом семестру визначається викладачем.

Диференційований залік I семестр:

- виконати 2 твори з солістом (вокалістом та інструменталістом);
- продемонструвати самостійне ескізне опрацювання акомпанементу твору малої форми
- прочитати з листа нескладний акомпанемент;
- транспонувати нескладний акомпанемент на інтервал секунду чи терцію.
- Надати відповіді завдань тем модуля та самостійної роботи

6.2. Структура освітнього компоненту

ТЕМА	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Всього	У тому числі				Всього	У тому числі					
		лекції	семінари	Практ.	Індивід. роб.		Самос. робота	Лекції	семінари	Практичні	Індивід. роб.	Самос. робота
МОДУЛЬ 1.												
Змістовий модуль 1												
Тема 1 Робота над постановкою. Технічний матеріал	22				8	14	22				2	20
Тема 2 Робота над аплікатурою. Робота над гармонією.	22				8	14	22				2	20
Змістовий модуль 2												
Тема 3 Робота над засобами музичної виразності.	22				8	14	22				2	20
Тема 4 Транспонування. Читання з аркушу. Гра по слуху.	24				8	16	24				2	22
Модульний контроль знань. Диференційований залік												
Всього за модулем 1	90				32	58	90				8	82

7. ТЕМИ АУДИТОНОЇ РОБОТИ

Теми аудиторної роботи	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1 Робота над постановкою. Технічний матеріал	8	2
Тема 2 Робота над аплікатурою. Робота над гармонією.	8	2
Тема 3 Робота над засобами музичної виразності.	8	2
Тема 4 Транспонування. Читання з аркушу. Гра по слуху.	8	2
ВСЬОГО	32	8

8. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Теми аудиторної роботи	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1 Робота над постановкою. Технічний матеріал	14	20
Тема 2 Робота над аплікатурою. Робота над гармонією.	14	20
Тема 3 Робота над засобами музичної виразності.	14	20
Тема 4 Транспонування. Читання з аркушу. Гра по слуху.	16	22
ВСЬОГО	58	82

9. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

9.1. Індивідуальні заняття

Завдання педагога в класі «Концертмейстерський клас та методика акомпанементу» полягає в максимальному сприянні розвитку музично-виконавських здібностей здобувача вищої освіти та формування його професійної майстерності. Роль педагога як безпосереднього керівника творчим розвитком учня визначається системністю впливу на формування його логічного мислення, почуттів, постійне удосконалення виконавської техніки.

Успіх педагога великою мірою визначається його умінням індивідуально підійти до кожного здобувача вищої освіти. Для цього необхідно систематично вивчати особистість здобувача вищої освіти, знати, чим він живе і цікавиться.

Заняття базуються на основі послідовно розробленої програми навчання. Добираючи репертуар, викладач повинен постійно мати на увазі індивідуальні особливості кожного здобувача вищої освіти, ступінь його обдарування, музичного розвитку та спеціальної підготовки. Крім цього, для викладача дуже важливо уявити собі як той чи інший здобувач вищої освіти зможе грати в майбутньому, і постійно шукати найкращі шляхи для досягнення мети. Вміння вірно оцінити та розпізнати можливості здобувача вищої освіти є головною метою викладача.

Один з важливих принципів керування процесом навчання – складання індивідуальних планів, що передбачає такі положення:

- доступність репертуару, тобто відповідність твору можливостям конкретного здобувача вищої освіти як з технічного, так і з художнього боку;
- послідовність зростання складностей як в технічному, так і в художньо-образному аспектах;
- різноманітність репертуару, тобто розвивати здобувача вищої освіти на творах різних стилів і напрямів зарубіжних і вітчизняних композиторів.

До індивідуального плану здобувача вищої освіти слід включати високохудожні твори. Протягом чотирирічного навчання здобувач вищої освіти має досконало опанувати виконавське мистецтво в різноманітних стилях і жанрах: старовинна музика, твори композиторів-класиків, сучасні естрадні твори, твори класиків джазового мистецтва.

Глибина поетапного і різнобічного підходу до розкриття закономірностей музично-виконавського мистецтва є високим гарантом у вихованні музиканта-інструменталіста.

З метою глибокого осягнення здобувачами вищої освіти характеру музики в навчальному процесі слід використовувати педагогом на занятті метод показу.

Виконання викладачем музичного твору збагачує здобувача вищої освіти яскравими художніми враженнями і слугує стимулом для подальшої самостійної роботи.

Успішний шлях розкриття змісту – словесні пояснення. Педагог повинен вміти говорити про музику, причому образно, поетично, захоплююче. Даний метод допомагає виявити зв'язок музики з реальним світом, який знайшов у ній відображення, робить її досяжною і близькою здобувачу вищої освіти.

Метод емоційного впливу дає можливість педагогу безпосередньо впливати на здобувача вищої освіти під час виконання. При наявності контакту із здобувачем освіти педагог є диригентом, а здобувач вищої освіти – чутливим оркестром. Проте, зловживання «диригуванням» небезпечне, оскільки може призвести до зниження активності здобувача вищої освіти, його ініціативи.

Важливим компонентом музичного навчання здобувача вищої освіти є розвиток його внутрішнього слуху. Варто ширше практикувати добір на слух мелодій і транспонування їх по пам'яті. Розвиток внутрішнього слуху має два етапи. Перший - початковий, пов'язаний з вокальним і руховим апаратом, без якого неможливо встановити наявність музичної уяви і запам'ятовування. Другий, вищий етап, характеризує здатність вільно оперувати музичними уявленнями. Розвиток внутрішнього слуху вимагає систематичної роботи, що розпочинається з опрацювання фрази. На початковому етапі навчання необхідно набути вміння сприймати на слух інтервали, акорди, ступені ладу, розрізняти їх у живій мелодії. Для розвитку внутрішнього слуху важливе також запам'ятовування невеликих творів, що потребує чіткого уявлення про елементи форми (для цього необхідний аналіз фраз і речень, мелодичної побудови). Результативним для розвитку музичної пам'яті і внутрішнього слуху є читання і запам'ятовування нотного

тексту без інструменту, на прикладі простих пісенних мелодій. Саме добір на слух є початковим етапом в опануванні мистецтвом імпровізації.

Навчання гри на музичному інструменті – складний і багатогранний процес. Він включає в себе не тільки виконавський, але й загальномузичний розвиток здобувачів вищої освіти. Його необхідним елементом є виховна робота. При всій її різноманітності вона може бути зведена до декількох основних напрямів: виховання світогляду, волі і характеру, естетичних смаків, уміння працювати. Необхідно слухати високохудожні твори у кращому виконанні, відвідувати концерти. Важливо, щоб молодий музикант якомога більше отримував яскравих вражень.

9.2. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає у вивченні музичного твору з освоєнням його ідейно-художнього змісту, практичному оволодінні технікою гри, осмисленні виконавських прийомів, структури твору. Ознайомлення з твором передбачає знання епохи його створення, ідейно-художніх і стильових особливостей, музичної форми, фактури, особливостей мелодії, гармонічної мови. Після прослуховування твору в записі, читання нотного тексту з аркуша необхідно зробити теоретичний аналіз твору (архітектоніка, структура окремих тем і побудов, засоби музичної виразності) та узгодити техніку з емоційним началом, визначити

художній рівень виконання.

В період навчання в Академії велике значення має організація самостійної роботи здобувача вищої освіти, тому при складенні індивідуального плану викладач повинне відвести цьому розділу значне місце.

Заняття під керівництвом викладача будуть мати відчутні результати тоді, коли вони підкреслені систематичною, чітко організованою самостійною роботою. Зміст самостійної роботи залежить від таких факторів, як тривалість навчання, рівень підготовки здобувача вищої освіти, його індивідуальні якості. В організації самостійних занять здобувача вищої освіти, необхідно дотримуватися послідовності в роботі, а також рухатись у вивченні матеріалу від простого до складного.

Вимоги, якими здобувачі освіти повинні керуватися при виконанні самостійної роботи:

- Знання свого інструмента, його художніх і технічних можливостей.
- Усвідомлення художнього змісту твору, стилістики, особливостей використання засобів музичної виразності.
- Визначення навчального завдання і конкретних рекомендацій викладача.
- Розподіл часу і застосування системності в організації занять.
- Самоконтроль, аналіз помилок та їх усунення.
- Опрацювання рекомендованої методичної літератури.

Успішному розвитку навичок самостійної роботи здобувача вищої освіти повинні сприяти постійні завдання для домашнього вивчення та читки з аркушу найрізноманітнішого репертуару (починаючи від етюдного матеріалу та уривків з оркестрової (ансамблевої) літератури до концертного репертуару) із систематичною перевіркою цих завдань викладачем в класі.

Розподіл часу для самостійних занять.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись раціонального режиму занять, який забезпечує розвиток його виконавської майстерності без шкоди для здоров'я. Загальна кількість часу, необхідного для продуктивних занять на інструменті, не повинна перевищувати 4-х годин, бажано, щоб це були ранкові години. Працювати над гамами та арпеджіо рекомендується протягом 30 хвилин за умови їх виконання в різних варіантах із застосуванням штрихів і динамічних відтінків. Після роботи над гамами необхідно 40–45 хвилин приділити етюдам чи спеціальним вправам. Другим етапом є робота над музичними творами як своєрідного підсумку попередньої роботи, де найбільш чітко проявляється взаємозв'язок технічних і музичних навичок.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

До основних методів навчання відносять:

- вербальний метод (пояснення);
- емпіричний метод (показ на інструменті);
- пошук навчального репертуару (вправ, творів);
- репродуктивно-варіативний (поєднання здобувачем освіти запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами музично-виконавської

- та педагогічної діяльності);
- креативний, творчий (створення здобувачами вищої освіти оригінальних варіантів інтерпретації вправ і творів; нестандартний підхід до розв'язання педагогічних ситуацій; опанування навичками педагогічної імпровізації);
  - проблемно-пошуковий (самостійний пошук здобувачем освіти засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання навчальних і педагогічних завдань);

Навички soft skills:

Навички самоорганізації.

Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією. Демонструвати критичне мислення. Значна роль у самомендменті та самовдосконаленні відіграє практична діяльність здобувачів вищої освіти на міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, у концертних програмах Молодіжній громадській організації «Студконцерт» Академії. Таким чином здобувачі освіти мають можливість самопрезентації, отримати практику публічних виступів, що спрямовує на управління емоціями, стресом, власним розвитком.

Організація навчального процесу на кафедрі приділяє велику роль практичній діяльності, яка показує наскільки знання здобувачів вищої освіти змогли перетворитися у практичні уміння та навички через реалізацію особистісних цінностей. Практична робота та активне залучення здобувачів вищої освіти у роботі професійних колективах надає можливість оптимізувати особистісний розвиток здобувачів вищої освіти, набути досвід та створює умови для творчої самореалізації.

Для вдосконалення підготовки та стимулювання здобувачів вищої освіти у професійній підготовці є практична робота у професійних колективах, ознайомлення з роботою колективів, проходження практичної підготовки інструментальної виконавської, вокально-сольної та звукорежисерської діяльності. Викладачі кафедри спрямовують свою роботу на розвиток у здобувачів вищої освіти індивідуального стилю та реалізації своїх талантів та здібностей, створюють умови для реалізації власних мистецьких концепцій. Викладачі створюють оптимальні умови для розкриття можливостей особистості здобувача вищої освіти як музиканта та виконавця, що мобілізує їх творчий потенціал, креативність, формують впевненість у своїх силах. Здобувачі освіти, працюючи в класі видатних виконавців у достатній мірі вмотивовані й мають досить міцний стимул до концертно-виконавської діяльності.

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

- Вивчення освітнього компоненту передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

- динамічні мікрофони
- комп'ютер
- звукозаписувальне та звукопідсилювальне обладнання з цифровим пультом
- звуковідтворювальна техніка
- монітори
- цифровий мікшерний пульт Yamaha

Обладнання:

- бас-гітара,
- електро-гітара «Yamaha»,
- комбо-підсилювач для гітари
- акустична гітара «Yamaha», comp/limiter, octane
- комбо-підсилювач для бас-гітари, di-box
- ударна установка «Yamaha»,
- електронна барабанна установка «Roland»
- синтезатор «Kuerweil, Рек» з професійним обладнанням для обробки звуку

Методичне забезпечення

- Положення про організацію освітнього процесу
- Положення про академічну доброчесність
- Навчальний план
- Освітня професійна програма
- Силабус
- Робоча навчальна програма.
- Наукова, навчальна та методична література
- Нотний матеріал для проведення практичних занять;
- Наочність

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

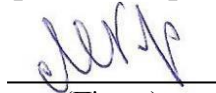
1. Афанасьєва Е. Ю. Методичні особливості роботи концертмейстера з здобувачами вищої освіти- музикантами у вищих мистецьких навчальних закладах / Е. Ю. Афанасьєва // Молодий вчений. - 2017. - № 10. - С. 230-235
2. Боршуляк А.М. The semantics of Franz Liszt's piano threnodies within the concept of passion. STUDIA UBB MUSICA. LXV, 1, 2020. P. 169–182. URL: http://www.studia.ubbcluj.ro/arhiva/abstract_en.php?editie=MUSICA&nr=1&an=2020&id_art=17617 . Web of Science.
3. Боршуляк А.М., Лаврентьєва Н. В. Проблеми та особливості роботи концертмейстера в умовах дистанційного навчання. Педагогічна освіта: теорія і практика. № 31. 2021. С. 186–196. (Index Copernicus, фаховий), категорія Б. <http://pedosv.kpnu.edu.ua/article/view/251320>
4. Гордійчук Л.В. Концертмейстерський клас : методичні рекомендації до робочої програми освітнього компоненту / Л. В. Гордійчук. – Луцьк : Ключі, 2018. – 9 с
5. Демидова В. Прогностична функція професійної діяльності піаніста-концертмейстера у класі вокалу., Музичне мистецтво і культура. 2020. Випуск 30 книга 1
6. Кретов А., Новик-Кретова І. Феномен піаніста-концертмейстера в соціокультурному просторі: діалог історії й сучасності. The culturology ideas. 2017. №12

7. Макара М. С. Вокальні твори Мечислава та Адама Солтисів. Українська музика: Науковий часопис Число 1. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2016. С. 109–112.
8. Молчанова, Тетяна Олегівна. Самоосвітня діяльність піаніста-концертмейстера: теоретичний аспект [Текст] : [навч. посіб.] / Тетяна Молчанова. - Львів : Т. В. Тетюк [вид.], 2021. - 219 с. : іл. - Бібліогр.: с. 185- 219.
9. Молчанова, Тетяна Олегівна. Мистецтво піаніста-концертмейстера у культурно-історичному контексті: історія, теорія, практика [Текст] : монографія / Тетяна Молчанова ; Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. - Львів : Ліга-Прес, 2015. - 557 с. : іл. - Бібліогр.: с. 449-494.
10. Ніколаєва Л. М. Пісня пісень Василя Барвінського у дзеркалі питань теорії та виконавства. Василь Барвінський і сучасна українська музична культура : зб. наук. праць. Дрогобич: Просвіта, 2012. С. 216–226.
11. Никитюк Н. С. Концертмейстерський клас: організація самостійної роботи здобувача вищої освіти-піаніста : методичні рекомендації / Н. С. Никитюк. – Луцьк : Вежа- Друк, 2018. – 20 с. 9. Овчарова І. Оптимізація засвоєння пісенного репертуару на заняттях з акомпанементу. Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.). Луганськ : Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 251–252.
12. Повзун, Л. Наукові і художні аспекти мистецької діяльності піаніста-концертмейстера : автореф. дис ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Людмила Іванівна Повзун; В.о. НАН України. Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського.– К. : [б.в.], 2005.
13. Ревенчук В.В. Теорія та методика формування концертмейстерських умінь : Навчальний посібник / В. В. Ревенчук. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2009. – 111 с.
14. Савари С. Азбука акомпанементу [Текст]: учеб. пособие / С. В. Савари: Донецкая гос. музыкальная академия им. С. С. Прокофьева. — Донецк: Юго-Восток, 2005. — 72 с
15. Сулім Р., Сайко А. Теоретико-методичні аспекти формування навичок читання нот з аркуша у майбутніх вчителів музичного мистецтва. Творчість П. І. Чайковського в контексті музичної культури України: традиції та сучасність: матеріали Всеукр. наук. конф.(15-16 травня 2014 р., Суми-Тростянець). Суми : ТОВ ВПП «Фабрика друку», 2014. С. 117–125.

**Результати перегляду
робочої програми освітнього компоненту**

Робоча програма перезатверджена на 2021 / 2022 н.р.
зі змінами (оновлена загальна кількість годин освітнього компоненту, у тому числі години індивідуальної і самосійної роботи, уточнені методи роботи та форми контролю знань).
протокол № 1 від 25 серпня 2021р.

Завідувач кафедри

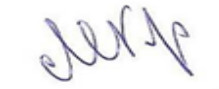

(Підпис)

Краснитський М.М.

(Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н.р.
зі змінами (оновлено список рекомендованих джерел на основі рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21.06.2022 про історико-культурну складову освітнього процесу).
протокол № 1 від 30 серпня 2022 р

Завідувач кафедри

(Підпис)

Краснитський М.М.

(Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2023 / 2024 н.р.
зі змінами (затвердження виконуючим обов'язки завідувача кафедри наказ № 200-К від 31 серпня 2023р.)
Протокол № 2 від 01 2023 р.

В.о. завідувача кафедри вересня

Карпенко-Боднарук Ж.Л.

Робоча програма перезатверджена на 2024 / 2025 н.р.
зі змінами оновлено системи оцінювання, відповідно положенню про порядок оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти та визначення академічної різниці й перезарахування освітніх компонентів, затвердженого протоколом вченої ради від 30 серпня 2024 р., зі змінами в навчальному плані, затверджених рішенням кафедри від 29 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедри

Карпенко-Боднарук Ж.Л.